

189. Møde.

Mandag den 17. September Kl. 1.

Formanden: Udvalget angaaende Forslag til midlertidig Lov om Godtgørelse til værnepligtige i Sikringsstyrken har afgivet Betænkning over nævnte Lovforslag.

Eksemplarer er omdelte.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Fortsættelse af anden Behandling af Forslag til Lov om Anlæg af nye Privatbaner.

Forhandlingen genoptoges.

Foss: De to Underændringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, omhandler dels Forslag til Formindskelse af det Antal nye Privatbaner, til hvilket der her vilde blive Tale om at bevilge Statstilskud, dels Forslag om at gøre Udstedelse af Eneretsbevillinger afhængig af, at der paa vedkommende Aars Finanslov er optaget Tilskud til det omhandlede Baneanlæg. Hvad mit første Underændringsforslag angaar, vil jeg sige, at jeg mener at skyldte det høje Ting ikke her at gaa ind paa en Række Enkeltheder, da det kun vilde være at gentage Udvalgsbehandlingen. Jeg skal derfor paa Sagens nuværende Standpunkt indskrænke mig til at gentage, at jeg har to Motiver til Forslaget om at lade Numrene 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 15, 16, 21, 22 og 23 udgaa af § 1. I en Række Tilfælde er Sagen den, at under Behandlingen i Udvalget har Ministeren ikke ment at kunne anbefale de paagældende Forslag om Baneanlæg, som heller ikke fandtes paa det af Ministeren fremsatte Lovforslag, og det vil i Virkeligheden sige, at der ikke foreligger anden Prøvelse og Undersøgelse af disse Anlægs Betimelighed end den, som Udvalget har været i Stand til at underkaste dem, og jeg skal ikke nægte, at jeg er ikke i Stand til at tillægge en Undersøgelse, som foretages i Rigsdagsudvalg, særdeles stor Vægt. Det beror blandt andet paa, at der ikke foreligger en virkelig Prøvelse af vedkommende Baneanlægs

Rentabilitet, og en Prøvelse af, hvad de vil koste, foreligger ikke heller. Behandlingen har været en mere skematisk Behandling, hvorved man, som jeg har tilladt mig at berøre i Betænkningen, væsentlig har holdt sig til at imødekomme de fra de lokale Komiteer fremsatte Ønsker. Det gælder en Række af disse Baneanlæg. Om en anden Række mener jeg, at det er umiddelbart indlysende, at disse Baner lægges i Egne, som har nær til Bane, hvor der altsaa bliver Tale om at skaffe lokal Jernbanetjeneste til Egne, som ofte har to Baner at ty til, der ligger ikke synderlig langt borte. Jeg har allerede i det forrige Møde haft Lejlighed til at nævne Eksempler herpaa, og idet jeg tillader mig at henvise til disse som typiske for de Indvendinger, jeg har at gøre, skal jeg nøjes med her at henstille til det høje Ting at vedtage mit Underændringsforslag til § 1.

Hvad mit andet Underændringsforslag angaar, vil jeg tro her at have mere Ud-sigt til at finde almindelig Støtte, end jeg maaske tør forvente med Hensyn til mit første Underændringsforslag. Hvis nemlig hint vedtages, vil det i og for sig ikke forandre Karakteren af Loven, saaledes som Flertallet ønsker den. Det vil fastlægge Planen for en lang Fremtid for de mange Privatbaner, der ønskes bygget. Det vil gøre det muligt for de paagældende Selskaber at faa Koncession, og det vil gøre det muligt for Staten, hvis Pengene er til Stede, at give Tilskud til dem i det Omfang, Udvalget anbefaler. Men det vil tillige gøre det muligt at opnaa dette, som den ærede Ordfører saa stærkt fremhævede forleden, nemlig at gøre Regeringen til Regulator for denne Udvikling. Hvis man nemlig ikke vedtager denne Forandring, vil Regeringen maaske være i den Situation kun med nogen Vanskelighed at kunne afvise et Ønske om Eneretsbevilling, naar man giver rent foreløbig Afkald paa Statstilskud og opsætter saadant til et gunstigere Tidspunkt, og saa kommer man i den Situation, som den nugældende Lov har tilvejebragt, at der bygges en Række Privatbaner, som skal have Statstilskud, men uden at dette foreløbig er bevilget, eller der vides noget sikkert om, naar det vil komme. En saadan Ordning har flere Fejl. For det første vil de paagældende Baneselskaber, som faar Koncession og maaske hengiver sig til den Betragtning, at det betyder dog, at de er sikre paa Statstilskud i en forholdsvis nær Fremtid, hvis Tilskud ikke kommer, lide en Skuffelse og komme i Vanskeligheder.